

ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติการเล่นแชร์ พ.ศ. 2534

นายวิทยา เบ็ญจาริกุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิติศาสตร์
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2549
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

PROBLEMS IN ENFORCEMENT OF
THE PRIVATE CONSOLIDATION OF CAPITAL ACT , B.E. 2534

Mr. Wittaya Benjathikun

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for The Degree of Master of Laws Program in Laws

Faculty of Law

Chulalongkorn University

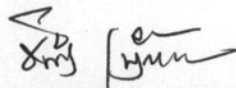
Academic Year 2006

Copyright of Chulalongkorn University

492133

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติการเล่นแร่ พ.ศ. 2534
โดย นายวิทยา เบ็ญจาทิกุล
สาขาวิชา นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์วีระพงษ์ บุญโญภาส

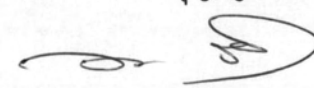
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

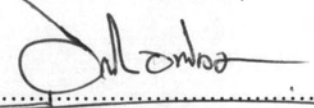

..... คณบดีคณะนิติศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธิดิพันธ์ เชื้อบุญชัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์สำเรียง เมฆเกรียงไกร)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ศาสตราจารย์วีระพงษ์ บุญโญภาส)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์มัทยา จิตติรัตน์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. อุทัย อาทิวา)

..... กรรมการ
(พันตำรวจเอกสมพร แดงดี)

วิทยา เบ็ญจาทิกุล : ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติการเล่นแชร์ พ.ศ. 2534 .
(PROBLEMS IN ENFORCEMENT OF THE PRIVATE CONSOLIDATION OF
CAPITAL ACT , B.E. 2534) อ. ที่ปรึกษา : ศาสตราจารย์วีระพงษ์ บุญโยภาส, 201 หน้า.

พระราชบัญญัติการเล่นแชร์ พ.ศ. 2534 ซึ่งเป็นกฎหมายที่ออกมาควบคุมและกำกับการ
เล่นแชร์ โดยมีหลักการสำคัญ คือ การห้ามนิติบุคคลเป็นนายวงแชร์หรือจัดให้มีการเล่นแชร์ และ
กำหนดข้อห้ามของบุคคลธรรมดาในการเล่นแชร์ กล่าวคือ การห้ามบุคคลธรรมดาเป็นนายวงแชร์
หรือจัดให้มีการเล่นแชร์มีจำนวนวงแชร์รวมกันมากกว่า 3 วง หรือมีสมาชิกวงแชร์รวมกันทุกวง
มากกว่า 30 คน หรือมีทุนกองกลางต้องวบรวมกันทุกวงมีมูลค่ามากกว่า 300,000 บาท หรือห้าม
นายวงแชร์หรือผู้จัดให้มีการเล่นแชร์ได้รับประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่น นอกจากสิทธิที่จะได้รับทุน
กองกลางในการเข้าร่วมเล่นแชร์ในงวดหนึ่งงวดใดได้โดยไม่ต้องเสียดอกเบี้ย

จากการศึกษาพบว่า พระราชบัญญัติการเล่นแชร์ พ.ศ.2534 เป็นกฎหมายที่เร่งออกมา
บังคับใช้เพื่อควบคุม ป้องกันการระดมทุนนอกระบบโดยการเล่นแชร์ที่มีลักษณะเป็นธุรกิจ หรือ
การค้ากำไร ทำให้ในการบังคับใช้กฎหมายยังมีปัญหาและอุปสรรคหลายประการ ได้แก่ ปัญหา
การบังคับใช้กฎหมายกับนายวงแชร์ ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายกับสมาชิกวงแชร์ ปัญหา
เกี่ยวกับอัตราผลประโยชน์ในการประมูลแชร์ ปัญหาด้านการควบคุมและกำกับการเล่นแชร์ ปัญหา
เรื่องอัตราโทษจำคุก และปัญหาเกี่ยวกับโทษที่จะลงแก่นิติบุคคล

ผู้เขียนจึงได้เสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหา โดยเสนอให้มีการจัดทำร่าง
พระราชบัญญัติการเล่นแชร์ พ.ศ. ... เพื่อเพิ่มเติมในประเด็นเกี่ยวกับการจัดตั้งองค์กรผู้รับผิดชอบ
โดยตรงในรูปแบบของคณะกรรมการ เรียกว่า "คณะกรรมการควบคุมและกำกับการเล่นแชร์"
การจัดระบบการรายงานและการขออนุญาตจัดตั้งวงแชร์ และการจำกัดจำนวนวงแชร์ที่บุคคลอาจ
เข้าร่วมเป็นสมาชิกวงแชร์ได้ รวมถึงได้เสนอแนะแนวทางอื่น ๆ ได้แก่ การกำหนดอัตรา
ผลประโยชน์ในการประมูลเงินกองกลาง การนำมาตรการคุมประพฤติมาใช้กับนิติบุคคลที่กระทำ
ความผิด และการประชาสัมพันธ์และเสริมสร้างความเชี่ยวชาญให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่

สาขาวิชา.....นิติศาสตร์.....ลายมือชื่อนิติศ.....
ปีการศึกษา.....2549.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

4786323734 : MAJOR LAWS

KEY WORD : THE PRIVATE CONSOLIDATION OF CAPITAL ACT , B.E. 2534

WITTAYA BENJATHIKUN : PROBLEMS IN ENFORCEMENT OF THE PRIVATE CONSOLIDATION OF CAPITAL ACT , B.E. 2534 . THESIS ADVISOR : PROF. VIRAPHONG BOONYOBHAS , 201 pp.

The Private Consolidation of Capital Act, B.E. 2534 is the law which controls and supervises the private consolidation of capital. The main purpose of this Act is to prohibit the juristic person from being as a foreman or hold a chit fund. Also, the prohibition clause is provided; that is, a natural person cannot be a foreman of or hold more than 3 chit funds or hold the chit funds having more than 30 members collectively or hold the chit funds having each round award of more than 300,000 baht collectively. In addition, a foreman or a facilitator of a chit fund cannot obtain any advantage except the right to obtain the award of one round without an interest.

From the study, it is found that the Private Consolidation of Capital Act, B.E. 2534 is made in the rush period of time so as to control and prevent the private consolidation off capital aimed at gaining profit which is not under the legal system; therefore, some problems still exist, such as legal enforcement on a foreman or a chit fund's member, the advantages for bidding an award, the control and supervision of a chit fund, the

It is recommended that the new Private Consolidation of Capital Act, B.E..... should be drafted so as to establish the responsible organization in the forms of the Board which is called 'the Board on Control and Supervision of the Private Consolidation of Capital', to create the reporting system and approval procedure on holding a chit fund, and to the limited number of the chit funds in which the member can involve. Further, other measure are recommended; they comprise the provision of the advantages in an ward bidding, an application of probation to a juristic person committing an offence, and awareness campaign and skill and capacity building for the responsible officers.

Field of study.....Laws.....Student's signature.....

Academic year....2006.....Advisor's signature.....

Wittaya Benjathikun
V. Boonyobhas

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งของศาสตราจารย์วีระพงษ์ บุญโญภาสที่ได้รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษาคำแนะนำ และสละเวลาในการตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์สำเรียง เมฆเกรียงไกร ที่ได้ให้ความกรุณารับเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รวมทั้งให้คำปรึกษา ข้อแนะนำและข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ในการแก้ไขวิทยานิพนธ์ ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์มัทยา จิตติรัตน์ พันตำรวจเอกสมพร แดงดีและอาจารย์ ดร. อุทัย อาทิวาช ที่ได้กรุณารับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รวมทั้งได้ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ขอขอบพระคุณ ท่านปราณี บุญโญภาส ที่ได้ให้กำลังใจผู้เขียน และขอบคุณคุณสุพัศตรา แผนวิชิต ที่ได้ให้การช่วยเหลือแนะนำในการจัดทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบคุณ ณีรัฐพงษ์ ตั้งสากล และน้อง ๆ ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือค้นหาข้อมูลเอกสารในการทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณ ดร. บังอร เบ็ญจาทิกุล อธิการบดีวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรีที่สนับสนุนในการศึกษาและหน้าที่การงานตลอดมา

สุดท้ายนี้ ขอขอบคุณครอบครัวที่ได้ให้กำลังใจในการศึกษานิติศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
1.3 ขอบเขตการวิจัย.....	5
1.4 สมมติฐานของการวิจัย.....	5
1.5 วิธีการศึกษาวิจัย.....	5
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
บทที่ 2 การระดมเงินนอกระบบโดยการเล่นแชร์.....	7
2.1 การระดมเงินนอกระบบในประเทศไทย.....	7
2.1.1 ความหมายของเงินนอกระบบ.....	7
2.1.2 รูปแบบของการระดมเงินนอกระบบ.....	9
2.2 การระดมเงินนอกระบบโดยการเล่นแชร์.....	18
2.2.1 วิวัฒนาการของการเล่นแชร์ในประเทศไทย.....	18
2.2.2 ความสำคัญของการเล่นแชร์.....	24
2.2.3 ความหมายของการเล่นแชร์.....	26
2.2.4 ประเภทของแชร์.....	27
2.2.4.1 ประเภทแชร์ตามลักษณะการเล่น.....	27
2.2.4.2 ประเภทแชร์ตามลักษณะหลักประกัน.....	31
2.2.4.3 ประเภทแชร์นอกระบบ.....	33
2.2.5 วิธีการเล่นแชร์.....	35
2.2.6 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเล่นแชร์.....	36

2.2.6.1 พระราชบัญญัติการเล่นแชร์ พ.ศ. 2534.....	36
2.2.6.2 พระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. 2527 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	37
2.3 สาเหตุที่ทำให้เกิดการตลาดการเงินนอกระบบและธุรกิจเงินแชร์.....	40
2.3.1 กลุ่มผู้ออม.....	40
2.3.2 กลุ่มผู้ต้องการเงินทุนหมุนเวียนและเงินทุนก่อตั้งกิจการ.....	41
2.3.3 สาเหตุอื่น ๆ	42
2.4 ผลกระทบที่เกิดจากระดมเงินนอกระบบโดยการเล่นแชร์.....	43

บทที่ 3 สาระสำคัญของพระราชบัญญัติการเล่นแชร์ พ.ศ. 2534 และกฎหมายเกี่ยวกับการ
เล่นแชร์ของต่างประเทศ..... 46

3.1 สาระสำคัญของพระราชบัญญัติการเล่นแชร์ พ.ศ. 2534	46
3.1.1 เจตนารมณ์ของกฎหมาย.....	46
3.1.2 องค์ประกอบของการเล่นแชร์.....	46
3.1.2.1 สมาชิกวงแชร์.....	47
3.1.2.2 ทุนกองกลาง.....	47
3.1.2.3 การประมูลทุนกองกลาง.....	48
3.1.2.4 การรวมทุนในลักษณะอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง.....	50
3.1.3 ข้อห้ามของนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติการเล่นแชร์ พ.ศ. 2534..	50
3.1.3.1 ห้ามนิติบุคคลเป็นนายวงแชร์หรือจัดให้มีการเล่นแชร์.....	50
3.1.3.2 ห้ามนิติบุคคลเข้าเกี่ยวข้องกับการเล่นแชร์ใน ลักษณะนายวงแชร์.....	50
3.1.3.3 ห้ามนิติบุคคลใช้ชื่อในทางธุรกิจที่มีคำว่า “แชร์”.....	51
3.1.3.4 ห้ามนิติบุคคลโฆษณาชวนให้ประชาชนร่วมเล่นแชร์.....	52
3.1.3.5 มาตรการผ่อนให้นิติบุคคลจัดให้มีการเล่นแชร์.....	52
3.1.3.6 บทกำหนดโทษ.....	53
3.1.4 ข้อจำกัดของบุคคลธรรมดาตามพระราชบัญญัติการเล่นแชร์ พ.ศ. 2534 และบทกำหนดโทษ.....	56
3.1.4.1 ห้ามจัดให้มีการเล่นแชร์มีจำนวนวงแชร์รวมกัน มากกว่า 3 วง.....	57

3.1.4.2	ห้ามจำนวนสมาชิกวงแชร์รวมกันทุกวงมากกว่า 30 คน....	59
3.1.4.3	จำกัดเงินทุนกองกลางรวมทุกวงไม่เกิน 300,000 บาท.....	60
3.1.4.4	ห้ามนายวงแชร์ได้รับผลประโยชน์ตอบแทนอื่น นอกจากสิทธิที่จะได้รับทุนกองกลางในการเข้าร่วม เล่นแชร์งวดใดงวดหนึ่งโดยไม่ต้องเสียดอกเบี้ย.....	61
3.1.4.5	มาตรการป้องกันการหลีกเลียงและพฤติกรรมที่เป็น นายวงแชร์ หรือจัดให้มีการเล่นแชร์.....	62
3.1.4.6	ห้ามโฆษณาชวนให้ประชาชนร่วมเล่นแชร์.....	63
3.1.4.7	ห้ามใช้ชื่อในทางธุรกิจที่มีคำว่า “แชร์”.....	64
3.1.4.8	การกำหนดให้การรวมทุนในลักษณะอื่นเป็นการเล่นแชร์...	64
3.1.4.9	มาตรการผ่อนผันบุคคลธรรมดาจัดให้มีการเล่นแชร์.....	65
3.1.5	อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่.....	67
3.2	สิทธิและหน้าที่ของนายวงแชร์.....	69
3.2.1	สิทธิของนายวงแชร์.....	69
3.2.2	หน้าที่ของนายวงแชร์.....	70
3.3	สิทธิและหน้าที่ของลูกวงแชร์.....	72
3.3.1	สิทธิของลูกวงแชร์.....	72
3.3.2	หน้าที่ของลูกวงแชร์.....	74
3.4	คำพิพากษาศฎีกาที่เกี่ยวกับพระราชบัญญัติการเล่นแชร์ พ.ศ. 2534.....	75
3.5	กฎหมายเกี่ยวกับการเล่นแชร์ของต่างประเทศ.....	79
3.5.1	ประเทศอินเดีย.....	80
3.5.2	ประเทศสิงคโปร์.....	84
บทที่ 4	ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติการเล่นแชร์ พ.ศ. 2534.....	89
4.1	สถานการณ์การเล่นแชร์ในปัจจุบัน.....	89
4.2	ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติการเล่นแชร์ พ.ศ. 2534.....	95
4.2.1	ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายกับนายวงแชร์.....	95
4.2.2	ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายกับสมาชิกวงแชร์.....	97
4.2.3	ปัญหาเกี่ยวกับอัตราผลประโยชน์ในการประมูลแชร์.....	99
4.2.4	ปัญหาด้านการควบคุมและกำกับการเล่นแชร์.....	102

	หน้า
4.2.5 ปัญหาเรื่องอัตราโทษจำคุก.....	103
4.2.6 ปัญหาเกี่ยวกับโทษที่จะลงแก่นิติบุคคล.....	106
4.3 แนวทางการแก้ไขปัญหา.....	108
4.3.1 การตั้งคณะกรรมการเพื่อควบคุมกำกับการเล่นแชร์.....	108
4.3.2 การขออนุญาตจัดตั้งวงแชร์.....	115
4.3.3 การเสนอร่างพระราชบัญญัติการเล่นแชร์ พ.ศ. ...	116
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	117
รายการอ้างอิง.....	141
ภาคผนวก.....	144
ภาคผนวก ก	
THE CHIT FUNDS ACT, 1982.....	145
ภาคผนวก ข	
CHIT FUNDS ACT (CHAPTER 39).....	175
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	202